

Ärende Byggnadsminne Cellfängelset 1		Ink datum 1993-08-24	Dnr (FRM) 93/96
Registerområde, kommun Umeå		Tidigaste reg datum 1993-08-24	Aktbeteckning (FRM) 2480K-P93/80
Akt utgallrad datum	P g a ärende (dnr)	Antal handl 1	Antal kartor
LSt dnr Ku92/4752/K		Reg datum/annat avsl datum 1993-09-14	
Beslutsdatum 1992-12-03		Datum	

HANDLÄGGNING	☐ Infört på registerkarta	☐ Godkänt
	☐ Mellanlagrat	☐ Slutfört
	☐ Granskat utan anm	☐ Akt till arkiv
	Datum	

INFORMATION	☐ Nyregistrering	☐ Ändring	☐ Avregistrering
	Planförkortning	Status	Plannamn/Text
	Registerkarta -467		
	Gäller t o m	Arkivplats	
	Tilläggsinformation		
	Genomförandetid		
	Börjar	Börjar	
	Utgår	Utgår	
	Berör Till: CELLFÄNGESET 1		
	Bort:		
Berörda Fp/Dp			
Anmärkningar			

KULTUR-
DEPARTEMENTET

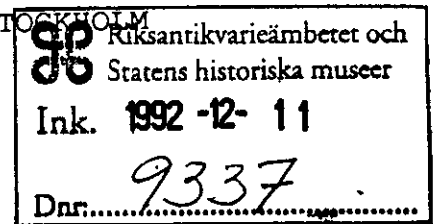
93. 08. 11

REGERINGSBESLUT 6

Datum
1992-12-03

Dnr
Ku92/4747,
4751, 4752,
4754, 4780,
4782/K

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Byggnadsminnesförklaring av vissa statliga byggnads-
verk m.m.

Riksantikvarieämbetet har i skrivelser den 2 oktober 1992 anhållit om byggnadsminnesförklaring av vissa statliga byggnadsverk, som samtliga förvaltas av Byggnadsstyrelsen, och lämnat förslag till skydds-föreskrifter och skyddsområden.

Byggnadsstyrelsen har yttrat sig över förslagen.

Regeringen förordnar att nedan förtecknade bygg-
nadsverk skall vara statliga byggnadsminnen enligt
förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen
m.m. Regeringen fastställer även de avgränsningar
och skyddsföreskrifter för byggnadsverken som fram-
går enligt bilagor.

./.

Byggnad/fastighet	Ort	Län	Bilaga
Tingshuset Kv Rättvisan 4	Sollefteå	Y	1
Lärarhögskolan Kv Hugin 1	Umeå	AC	2
Fängelset Kv Älvsbacka 1	Umeå	AC	3
Fd Fängelset Kv Kungsfågeln 3, del av	Luleå	BD	4
Fd Landsarkivet Kv Juristen 6, del av	Härnösand	Y	5
Hovrätten för Nedre Norrländ Kv Hovrätten 2	Sundsvall	Y	6

På regeringens vägnar

Birgit Friggebo

Maria Malmlof

Kopia till

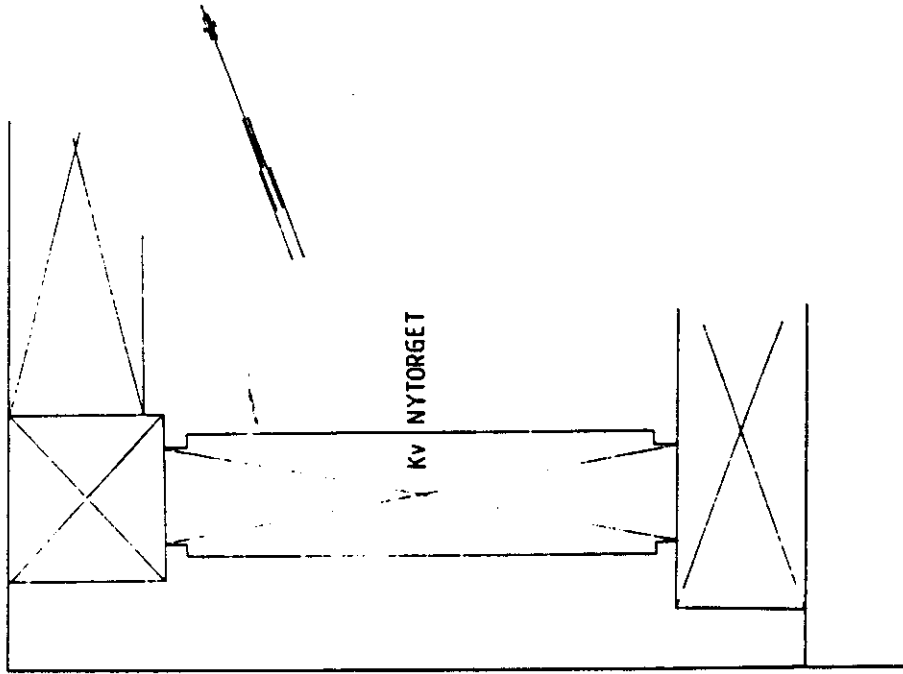
Finansdepartementet
Byggnadsstyrelsen
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Norrbottens län

Bilaga 3

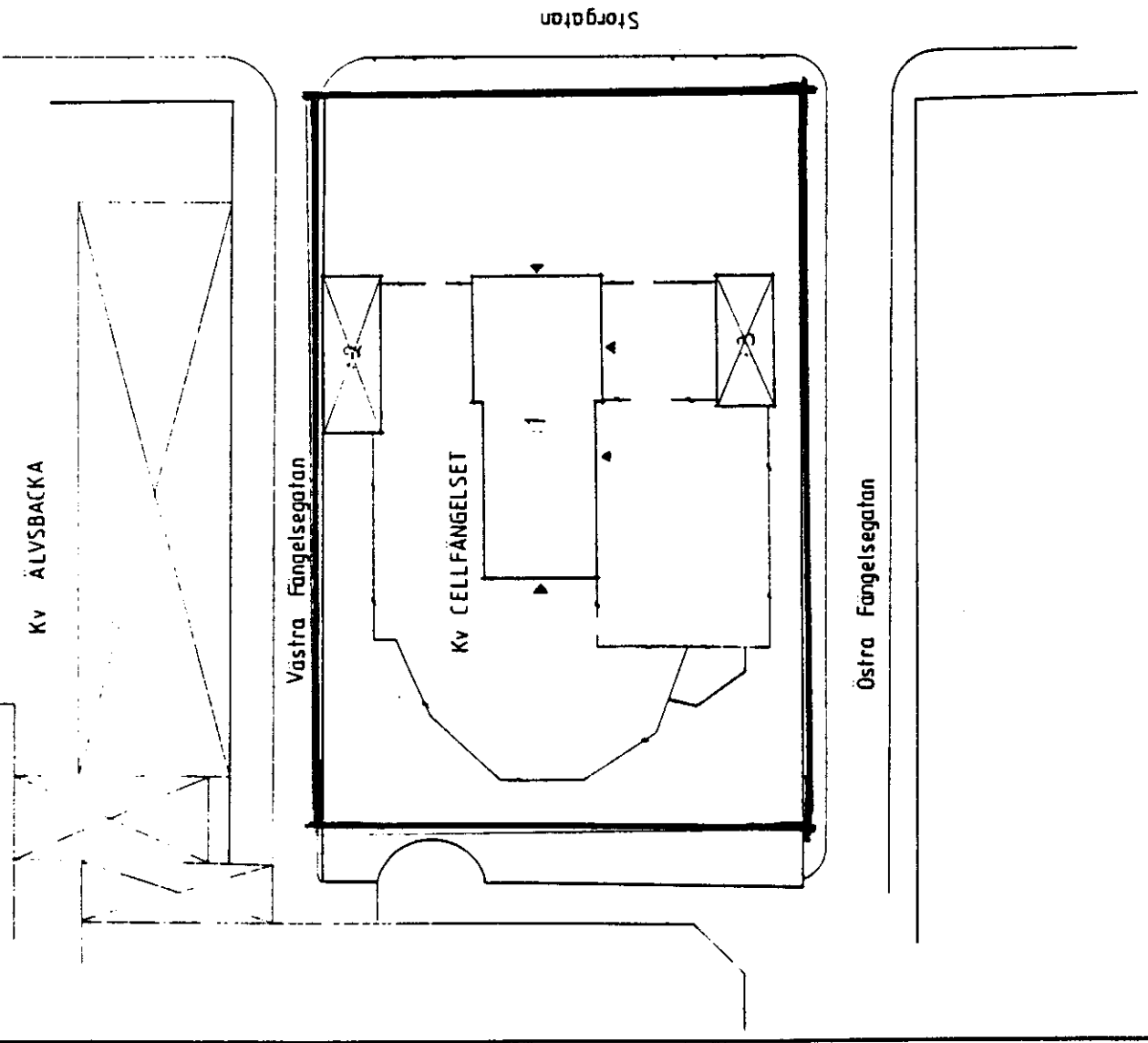
**Förslag till skyddsföreskrifter för Cell-
fängelset, kv Älvsbacka 1, i Umeå, Väster-
botten**

1. Anläggningen, som består av huvudbyggnad, två flyglar och plank, får inte rivas eller flyttas.
2. Anläggningen får inte till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
3. I huvudbyggnaden inre får ingrepp inte göras i stomme, planlösning eller äldre fast inredning.
4. Byggnaderna och planket skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och färger på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Det på situationsplanen med särskild linje markerade området får inte ytterligare bebyggas. Uppförande inom skyddsområdet får inte heller sådana åtgärder vidtas med mark och vegetation att karaktären förvanskas.
6. Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd härför inges till Riksantikvarieämbetet, som enligt förordningen om statliga byggnadsminnen (SFS 1988:1229), § § 6-7, får lämna tillstånd till ändring i sådant fall.

Länsstyrelsen lämnar råd ifråga om underhållet av byggnaden och värden av det kringliggande området.

REG. ANT.	REGISTRERINGEN AVSER	SIGN.	DATUM
	UMEÅ, KV CELLFÄNGELET NR 1		
SITUATIONSPLAN			
		FASTIGHETSNR	AC 48
SKALA	1:500	DATUM	870414
		RITNINGNR	L 0

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET och
STATENS HISTORISKA MUSEER
Byggnadsavdelningen
Granskningsenheten
1:e antikvarie Mats Persson/KE

ÄRENDEKOPIA

Datum
1990-11-26

Beteckning
7071/90

Er datum

Er beteckning

Byggnadsstyrelsen

106 43 STOCKHOLM

ATA
Umeå Vb

Angående föreslagna skyddsföreskrifter för cellfängelset i Umeå, Västerbotten

Riksantikvarieämbetet har för avsikt att tillskriva regeringen och anhålla om en byggnadsminnesförklaring av cellfängelset i Umeå. Med anledning härav har kulturmiljöenheten på länsstyrelsen i Västerbottens län upprättat ett förslag till skyddsföreskrifter, som härmed bilägges.

Riksantikvarieämbetet hemställer om byggnadsstyrelsens synpunkter på föreliggande förslag till skyddsföreskrifter.

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET
Byggnadsavdelningen

Ake Nisbeth
Ake Nisbeth
Avdelningsdirektör

Mats Persson
Mats Persson

Kopia till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län,
kulturmiljöenheten

Följande skyddsföreskrifter föreslås:

"Byggnadsminnesförklaringen omfattar den del av fastigheten Älvsbacka 1 i Umeå centrum som skrafferats på bifogad karta, med dels cellfängelsets huvudbyggnad, dels de båda mindre sidobyggnaderna öster och väster därom mot Storgatan, dels fängelsegården med omgivande plank och dels planen och planteringen mot Storgatan. Anläggningen och omgivande mark är i gällande stadsplan 21 mars 1978 utlagd som kulturre-servat med beteckningen AQ.

Skyddade delar

1. Byggnaden får inte rivas eller till det yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I huvudbyggnadens inre får inte ingrepp göras i stomme eller ändring av rumsindelningen. I de delar som skrafferats på bilagda planritning samt på vinden och i källaren får inte ändring göras av äldre fast inredning.
3. Byggnaderna och planket skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Traditionella färgtyper och kulörer skall användas. Skadade delar ersättes med nya av samma utförande och form.
4. Fängelsegården och marken kring anläggningen skall hållas i sådant skick att anläggningens utseende och karaktär inte förvanskas. Platsen mot Storgatan med stensättning och plantering skall bibehållas."

Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd inges till riksantikvarieämbetet, som enligt förordningen om statliga byggnadsminnen (SFS 1988:1229), § 6-7, får lämna tillstånd till ändring i sådant fall.

A.T.A.

Umeå V6

Riksantikvarieämbetet och
Statens historiska museer

Ink. 1992-03-03

Dir. 2061

SBM

Skyddsföreskrifter för

CENTRALFÄNGESET I UMEÅ, Storgatan
Kv Cellfängelset 1
(Tillstyrkt av KBS 198)

AC 48

Fängelset ingår i en miljö av riksintresse och är en av de få byggnader som ej förstördes av stadsbranden 1888. Fängelset som togs i bruk 1861 är såväl ur regional som nationell synpunkt en synnerligen värdefull anläggning liksom ur social, arkitektonisk och kulturhistorisk synpunkt.

- 1 Anläggningen bestående av huvudbyggnad, 2 flyglar och del av plank får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
- 2 I huvudbyggnadens inre får inte göras ingrepp i stomme eller ändring av rumsindelning.
- 3 Byggnaderna skall underhållas med traditionella material och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet bevaras.
- 4 Det område kring byggnaden som på bilagda karta avgränsats med streckad linje skall hållas i sådant skick, att anläggningens utseende och karaktär inte förvanskas.

5

✓ 1992-05-27 Beslöt... Bsg

lista nr. remiss till Bsg
som + BNS

Riksantikvarieämbetet

A.a.

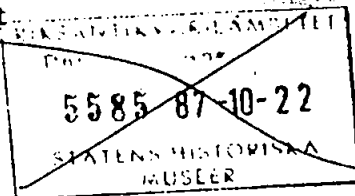
✓ 1992-10-02 beslöt... Bsg

lista nr. till departementet / J Sg

BYGGNADSSTYRELSEN

Fastighet nr		Fastighet benämning		Län	AC	BF	N
48		CENTRALFÄNGELSET		Ort			
Byggnad nr		Byggnad benämning		UMEÅ			
Adress		Kvarter		Byggnadsminnesmärke			
				☐	ja	☐	nej
				☐		☐	oelvis
<p>Fängelset ingår i en miljö av riksintresse för kulturminnesvården. Det är beläget strax öster om det gamla stadsområdet nära residenset och är Umeås äldsta stenbyggnad och en av de få byggnader som ej förstördes av stadsbranden 1888.</p> <p>Byggnaden som togs i bruk 1861 är som helhet landets bäst bevarade fängelseanläggning av den normala mer begränsade omfattning. Det är den enda anläggning där det dubbla träblanket med lutande sidor som ursprungligen fanns vid de flesta fängelser, finns bevarat.</p> <p>Den tvåvåninga fängelsebyggnaden representerar den mindre raka fängelsetypen och är uppförd av tegel utvändigt putsad och avfärgad gul med vita detaljer. Exteriören är välbevarad. Invändigt är administrations delens bottenvåning mycket välbevarad och celldelen har öppen botten vilket bara finns i några få fall. Helhetsbilden fullbordas av att de två låga sidobyggnaderna finns bevarade.</p> <p>ANM Såväl i lokal bedömning som i den fängelseinventering som just slutförts har anläggningen bedömts vara mycket välbevarad. Anläggningen bör bevaras så intakt som möjligt med flyglar och plank, underhållas med traditionella material och metoder med bibehållande av rumssammanhang mm. Vårdprogram bör upprättas.</p>							
Skydd		Källor					

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Äldre kriminalvårdsanstalter

Med anledning av ämbetes skrivelse 1987-08-10 ang upptagande av Umeå och Luleå fängelsebyggnader på förteckningen över byggnadsminnesmärken får byggnadsstyrelsen framhålla följande.

UMEÅ

Byggnadsstyrelsen delar i stort sett ämbetets syn på anstalten. Huvudbyggnaden, de två träbyggnaderna och planket mot Storgatan är i gott skick men den övriga delen av planket är i sådan kondition att det behöver ersättas.

Eftersom byggnadsstyrelsen övertog fastigheten bl a för att lösa parkeringsproblemen för intilliggande förvaltningsbyggnader och planket minskar antalet möjliga platser önskar styrelsen riva det-samma. Hyresgäster både i byggnadsstyrelsens lokaler och i angränsande flerfamiljshus har framfört önskemål att få planket avlägsnat så att byggnaden i sin helhet kan upplevas. Plankets sträckning skulle kunna markeras på annat sätt, då konstruktionen ju även finns vid Storgatan.

Byggnadsstyrelsen tillstyrker att huvudbyggnaden och träbyggnaderna med plank mot Storgatan tas med i förteckningen över byggnadsminnesmärken. Beträffande tomtens anordnande i övrigt föreslås en diskussion på platsen med berörda myndigheter.

LULEÅ

Fängelsebyggnaden ligger inom länsstyrelsens förvaltningsområde och har nyligen blivit renoverad. Någon fara för byggnadens bestånd torde därför inte finnas.

Byggnadsstyrelsen tillstyrker att fängelsebyggnaden tas upp på förteckningen över byggnadsminnesmärken men anser att sidobyggnaden knappast kan betraktas som märklig enligt förslag till ny lagstiftning, och således ej bör medtagas på förteckningen.

PLANERINGSDIREKTÖREN

Thomas Norell

Thomas Norell

1990-11-26
undertecknat d. m. 7071/90

Kopia till: KBS-N, U-Nord, B von Haslingen, Länsantikvarien